

เล็งเห็น 850 รร. ลดเหลื่อมล้ำ ยกระดับการเรียนรู้ผ่านออนไลน์

■ นำเสนอเมื่อ 21 เม.ย. 2563

กสศ.- สพฐ. พร้อมเครือข่ายด้านการศึกษ เตรียมหนุน 850 โรงเรียนพัฒนาคุณภาพตนเอง นำร่องช่วยครูปรับรูปแบบการสอนให้เด็กเรียนรู้ได้เต็มที่ มุ่งลดเหลื่อมล้ำแม่ในวิกฤติโควิด-19 ชีกรสร้างห้องเรียนประสิทธิภาพสูง ผ่านการเรียนรู้ออนไลน์

เมื่อวันที่ 20 เม.ย. ดร.อุดม วงษ์สิงห์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพครู นักศึกษาครู และสถานศึกษา กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ PISA 2018 ที่ผ่านมา ความเหลื่อมล้ำด้านความรู้ระหว่างนักเรียนในเมืองกับนักเรียนในชนบทที่ต่างกันถึง 2 ปีการศึกษา อันเนื่องมาจากคุณภาพของโรงเรียนที่ไม่เท่ากัน มีความแตกต่างทั้งในด้านงบประมาณและทรัพยากร

เมื่อมาเจอสถานการณ์ของโรคระบาดโควิด-19 ที่ส่งผลให้นักเรียนยังไม่ไปโรงเรียนไม่ได้และมีแนวโน้มต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนใหม่รวมถึงระบบออนไลน์ โรงเรียนในชนบททางไกลย่อมได้รับผลกระทบไม่น้อยแน่นอน โดยเฉพาะเรื่องของความพร้อม กสศ. รวมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ 5 เครือข่ายด้านการศึกษา

ได้แก่ มูลนิธิลำปลายมาศพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี มูลนิธิโรงเรียนสตาร์ฟิชคันทรีโฮม มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เดินหน้าโครงการพัฒนาครูและโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Teacher School Quality Program : TSQP) เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพได้ด้วยตนเอง จึงเป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนให้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

โดยสนับสนุนการพัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนให้มีความพร้อมและเอื้อต่อการเรียนรู้และสนับสนุนให้มีเครื่องมือจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนที่หลากหลาย เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนตามความถนัดและศักยภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับคุณภาพชั้นเรียนให้เป็นการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถพัฒนาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยปีการศึกษา 2562 มีโรงเรียนขนาดกลางรวมโครงการจำนวน 290 แห่ง ใน 35 จังหวัด และกำลังขยายรุ่นที่ 2 อีก 560 โรงเรียนในปีการศึกษา 2563 รวมทั้งสิ้น 850 โรง ทั่วประเทศ

“กสศ. และเครือข่ายวิชาการไม่น้อยกว่า 8 เครือข่ายได้ปรับแนวทางการสนับสนุนเพื่อช่วยเตรียมความพร้อมให้โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 850 โรง หรือประมาณร้อยละ 10 ของโรงเรียนขนาดกลาง ให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

ทั้งนี้จะคำนึงถึงบริบทของแต่ละโรงเรียนในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ด้วย เช่น สามารถปรับวิธีการเรียนรู้เพื่อให้โรงเรียนในเครือข่ายมีการช่วยเหลือครูและนักเรียนได้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในขณะนี้ เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและครูเสนอแนวทางการทำงานรูปแบบใหม่เพื่อให้นักเรียนไม่หยุดการเรียนรู้แม้ในสภาวะที่ไม่สามารถมาโรงเรียนได้

รวมถึงการดูแลขอหมายทั้งนักเรียนและผู้ปกครองให้ผ่านพ้นวิกฤติช่วงนี้ไปได้อีกด้วย สำหรับคุณครูอาจจะต้องมีการเพิ่มทักษะการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านการออกแบบแผนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และช่วยให้นักเรียนด้อยโอกาสได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพด้วย ซึ่งหัวใจสำคัญคือพลังร่วมของครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนรวมถึงเครือข่ายพันธมิตรที่จะช่วยทำเรื่องนี้ให้สำเร็จได้” ดร.อุตม กลาว

รศ.ดร.ธัญวิษ วิเชียรพันธ์ หนึ่งในเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียน TSQP กสศ. และผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี กล่าวว่าการจัดการศึกษาทางไกลถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นสำคัญ

แต่ในมิติของการจัดการเรียนรู้ที่ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” บนแพลตฟอร์มออนไลน์ หรือการจัดการเรียนรู้แบบ active learning ใน virtual classroom ยังไม่ได้ถูกกล่าวถึงมากนัก ส่วนใหญ่มุ่งประเด็นไปที่เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ยังมีข้อหัวใจสำคัญของการศึกษา

การจัดการเรียนออนไลน์แบบ Active Learning ให้เป็น High Functioning Classroom หรือห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงทั้งกระบวนการและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้นั้น องค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้คุณครูทำงานง่ายขึ้น ควรเริ่มจาก การศึกษาธรรมชาติผู้เรียน สภาพแวดล้อม และบริบทต่างๆ ที่พวกเขาโตมา และสถานการณ์ของโลกที่เด็กต้องเจอ จะช่วยให้คุณครูสามารถออกแบบการเรียนการสอนได้ง่ายและตรงใจความต้องการมากขึ้น

“วิชาที่สอนอาจไม่ใช่วิชาสามัญแต่เป็น “Life Project” ที่มีความสอดคล้องกับชีวิตจริง ให้เด็กลงมือทำเกิดการเรียนรู้เองได้จริง เป็นการรวบรวมรายวิชาในลักษณะของการบูรณาการให้นำหนักไปกับวิชาสัมมนา วิชาค้นคว้าอิสระ วิชาวิทยาการวิจัย และวิชาการสร้างสรรค์นวัตกรรม เช่น ให้เด็กแต่ละคนไปศึกษาในหัวข้อ “My family’s happiness” ในช่วงโควิด-19 แล้วมาแชร์เป็นไอเดีย ต่อยอดไปด้วยกัน” รศ.ดร.ธัญวิษ กลาว

รศ.ดร.ธัญวิษ กล่าวว่า สำหรับกระบวนการเรียนรู้และมอบหมายงานต่อผู้เรียน 1 หน่วย จะไม่ได้มีนักเรียนแค่ 1 คนอีกต่อไป แต่จะนับรวมคุณพ่อคุณแม่ ผู้ปกครองด้วย นั่นหมายความว่าครอบครัวของนักเรียนจะเขามามีบทบาทสำคัญที่จะเป็นตัวกลางระหว่างคุณครูและนักเรียน รับรู้วาบุดู หลานกำลังเรียนอะไร ทำอะไรอยู่ ในบางครั้งก็เป็นเหมือนผู้ขับเคลื่อน (Facilitator) หรือเป็นโค้ชที่คอยดูแลระหว่างที่กำลังลงมือเรียนรู้ด้วยตนเองส่วนการสร้าง Active Learning บนโลกออนไลน์

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1.เปิดเวทีให้เด็กแต่ละคน แชร์เรื่องราวตัวเอง 2.เรียนในออนไลน์ แล้วไปต่อในชีวิตจริง 3.ติดตามผลงานไปพร้อมกัน และ 4 รั่วบทเรียนที่ผ่านมา และวางขั้นต่อไป ซึ่งวิธีทั้งหมดนี้คุณครูจะเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญที่จะช่วยให้ห้องเรียนออนไลน์เกิดความ Active Learning ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดเป็นห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ และครูจะต้องปรับตัวเองจากการเป็นนักบรรยายหรือนักกิจกรรมมาเป็นนักออกแบบสื่อประสมที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายเนื้อหาวิชา

“อย่างไรก็ตามมากกว่า 50% ของนักเรียนในประเทศไทยมีภาวะยากลำบากในการเรียนรู้ออนไลน์ ขาดแคลนอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาการเรียนรู้ออนไลน์ (Distance Learning) ในยุค Analog เช่น รายการโทรทัศน์ทางการเรียนรู้ที่เป็น Multimedia จริงๆ ไม่ใช่แค่การบรรยาย หรือถ้าเป็นกรณีที่ยากไกลไม่มีสัญญาณโทรทัศน์หรือไฟฟ้า ก็ต้องใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง (Learning Package) ที่เป็น Paper-based ตามแนวทางการจัดการศึกษาแบบ Self-Directed Learning ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ผ่านชุดเครื่องมือดังกล่าวสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองโดยมีครูเป็นผู้แนะนำอยู่ห่างๆ ผ่านทางไปรษณีย์ หรือผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่เป็นตัวประสาน” รศ.ดร.ธัญวิษ กลาว

ขอบคุณที่มาเนื้อหาข่าวและอ่านเพิ่มเติมได้จาก [เดลินิวส์ วันจันทร์ที่ 20 เมษายน 2563](#)